

OPONENTSKÝ POSUDEK NA DIPLOMOVOU PRÁCI

Jaroslava VESELÁ, *Analýza christologie a soteriologie v základních katechismech dostupných v českém jazyce*, Praha 2008

Jako oponent, jehož úlohou je kritika prezentované práce, uvádím

1. Hledisko formální

Formální náležitosti předepsané pro diplomové práce na KTF UK autorka splnila. Struktura práce je přehledná. V míře hodné zmínky se jí podařilo v grafickém členění textu a v bibliografických poznámkách udržet jednotu a citační kázeň. Z hlediska ortografie a stylistiky je práce pouze uspokojivá, obtíže vyskytují poměrně často (např. hned v úvodu přechod od 1. os. sg. k 1 os. pl., uvozovky v uvozovkách, překlepy, chybějící čárky atd.).

2. Hledisko obsahové

Cíl a metoda práce jsou vytčeny zřetelně, lepší formulace úvodu by nicméně napomohly jejich srozumitelnější prezentaci. Za zmínku by stálo i kritérium, podle něhož byly vybrány dané čtyři katechismy – v českém jazyce jich existuje vícero.

V kapitole *Předpoklady zamýšlené analýzy* autorka prezentuje základní charakteristiku katecheze z dokumentů magisteria. Jakkoli jde o chvályhodnou práci s prameny, nutno podotknout, že jejich heuristika je neúplná. Postrádám oporu ve specializované literatuře, která je obvykle preciznější. To se projevuje i v pojednání o Vyznání víry jako nosné struktuře katechismů a o jeho dějinách. Vzhledem k tomu, že autorka se dotýká i témat ekumenických, by bylo bývalo na místě položit si otázku, zda má Vyznání víry stejnou, srovnatelnou nebo odlišnou roli v jednotlivých církvích. Kapitola o ekumenickém přínosu (čemu vlastně?) je exkursem, který působí spíše rušivě. Podobně je tomu s kapitolou Základní body naší christologické a soteriologické analýzy: metodologicky správně zařazená kapitola – tuším, co měla (!) obsahovat – se svým faktickým obsahem také proměnila v samostatný exkurs, ve své nutné stručnosti místy zavádějící.

Kapitolou *Katechismus katolické církve* přistupuje autorka k vlastnímu tématu diplomové práce. Její struktura – identická i u dalších představených katechismů – je velmi zdařilá, snad díky školiteli. Ve II.1 nutno konstatovat markantní opominutí zmínky o *Kompendiu Katechismu katolické církve*, jehož christologicko-soteriologická část by byla bývala mohla

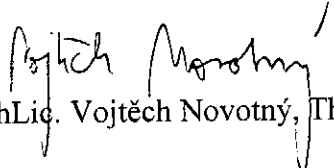
být stručně srovnána s vlastním KKC i ve II.4. Ve II.2 jsou zařazeny dva odstavce pojednávající o českých citacích Písma a dokumentů 2. vatikánského koncilu, které měly být ve II.1. První odstavec II.3 lze pochopit jen pomocí intuice, jinak je nesrozumitelný; obdobný problém je pak ve větší či menší míře i na dalších místech textu. II.3.1 a II.3.2 se v podstatě míjejí s tím, o čem měly hovořit. Tentýž problém, nyní zcela zásadní, je u II.3.3 a následujících: není jasné, kde jde o prezentaci KKC, kde autorka prezentuje své vize a proč zde cituje jiné autory (to by mělo význam maximálně za předpokladu, že by se vyjadřovali přímo ke KKC, nebo kdyby na ně KKC zřetelně navazoval, ať pozitivně či negativně). Jako by autorka zapoměla, že má analyzovat (!) KKC. Nechápu, co je míněno obraty typu „Janova christologie (56x)“ – snad počet citací daného evangelia? Pozornost by si zasloužila některá tvrzení: např. že Ježíšovo zmrtvýchvstání je „vrcholnou pravdou naší víry“ (v jakém smyslu?), že „poslední Ježíšovo zjevení končí nezvratným vstupem jeho lidství do nebeské slávy“ (v jakém smyslu končí? – srov. např. *Dei Verbum*), „nauka KKC je kompletovaná ve světle lidské přirozenosti Ježíše“ (!) apod. Kapitola věnovaná „hodnocení analýzy Katechismu katolické církve“ není – jak by název napovídal – sebehodnocením autorky, ani – jak autorka asi chtěla říci – shrnujícím hodnocením výsledků analýzy: ve skutečnosti přináší sérii výroků, v nichž se autorka vyjadřuje k různým věcem, včetně kvality českého překladu. Tvrzení „prameny, které čerpají převážně z teologie církevních otců, opomíjí potřeby současné doby“, je rozhodně diskutabilní a autorka je měla rozvést.

Za fascinující považuji výrok pozn. 220: „Vyznání víry výslovně o tajemstvích Ježíšova života nepojednává“. Zajímalo by mne, o čem jiném tedy vlastně Kredo hovoří a jak si za tohoto předpokladu mohla autorka vůbec zvolit své téma.

3. Souhrnné hodnocení

Uvedené poznámky k druhé kapitole je třeba chápat tak, že se ve svém obecném dosahu týkají i kapitol dalších. Není jistě mým úkolem vypisovat vše, co je v nich hodno kritiky. Poukazují hlavně na to, že mezi správnou intencí, jež se zrcadlí ve vytčené struktuře, a faktickým zpracováním je značný rozdíl – jakkoli je snaha autorky nepopíratelná, zřetelná a chvályhodná. Práci lze nicméně připustit k obhajobě, jejíž průběh povede ke stanovení klasifikace.

20. května 2008

PhLic. Vojtěch Novotný, Th.D.